

SAOPĆENJE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka
obavezno navedu izvor

GODINA: I

SARAJEVO, 07.06.2017.

BROJ: 1

POSLOVNE STATISTIKE

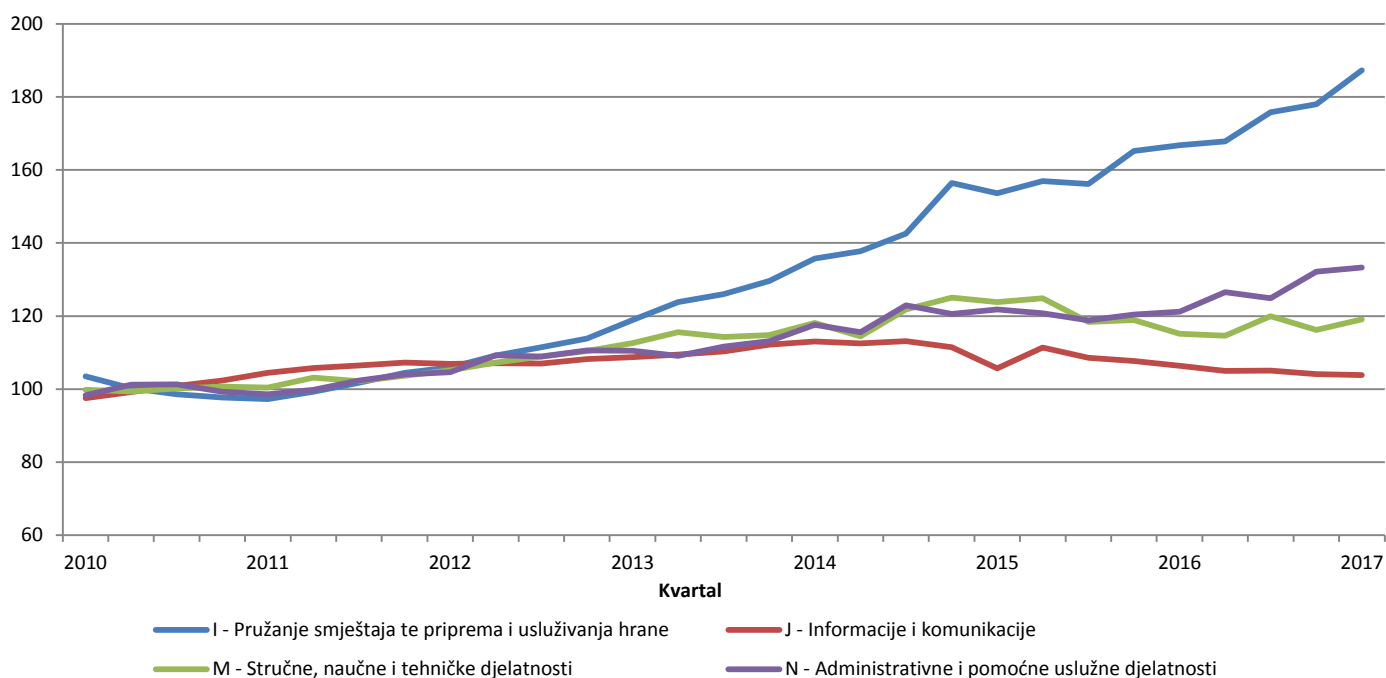
INDEKS PROMETA OSTALIH USLUGA U BIH, I KVARTAL 2017.

Ukupan desezonirani promet ostalih usluga u prvom kvartalu 2017. godine ostvario je rast od 1,2% u odnosu na četvrti kvartal 2016. Rast prometa ostvaren je u područjima Pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u iznosu od 5,3%, Stručne, naučne i tehničke djelatnosti 2,5%, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 0,9%, dok je u području Informacije i komunikacije zabilježen pad u iznosu od 0,2%,

Najveći rast prometa ostvaren je u djelatnosti Posredovanja u zapošljavanju u iznosu od 15,1%, dok je najveći pad zabilježen u Arhitektonskim i inženjerskim djelatnostima, tehničkom ispitivanju i analizi, u iznosu od 7,9%.

Desezonirani indeks prometa ostalih usluga u prvom kvartalu 2017. godine ostvario je rast od 15,2% u odnosu na baznu (2010.) godinu. Rast indeksa prometa ostvaren je u područjima Pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u iznosu od 87,3%, Informacije i komunikacije 3,9%, Stručne, naučne i tehničke djelatnosti 19,1%, te u području Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 33,3% u odnosu na baznu (2010.) godinu.

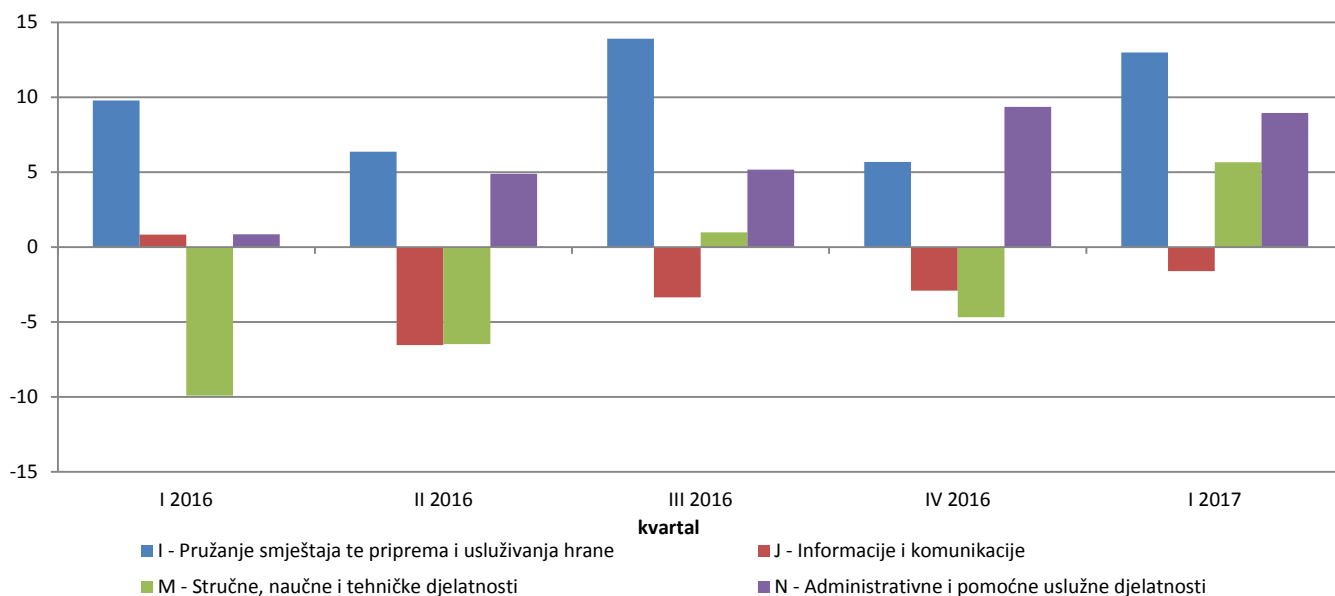
Indeksi prometa ostalih usluga, desezonirana serija BiH, 2010=100

Ukupan promet ostalih usluga, kalendarski prilagođen, u prvom kvartalu 2017. godine ostvario je rast od 2,3% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Rast prometa ostvaren je u područjima Pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u iznosu od 13,0%, Stručne, naučne i tehničke djelatnosti u iznosu od 5,7%, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti u iznosu od 9,0%. Pad prometa zabilježen je u području Informacije i komunikacije u iznosu od 1,6%.

Najveći rast prometa ostvaren je u djelatnosti Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti u iznosu od 27,2%. Najveći pad je zabilježen u područjima Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa te Informacijske uslužne djelatnosti, u oba područja zabilježen je pad u iznosu od 7,0%.

Godišnje stope promjene ostalih usluga, kalendarski prilagođena serija BiH

U strukturi ostvarenog prometa ostalih usluga (izvorni, neprilagođeni podaci) najveće učešće ostvareno je u području Informacije i komunikacije (55,8%), potom slijede Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (26,9%), Pružanje smještaja te priprema i usluživanja hrane (9,4%), te Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (7,9%).

Tabela 1: Osnovni nominalni pokazatelji prometa ostalih usluga u BiH

Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	sezonski prilagođeni podaci				kalendarski prilagođeni podaci		
	I 2017 IV 2016	IV 2016 III 2016	I 2017 ø2016	I 2017 ø2010	I 2017 I 2016	IV 2016 IV 2015	III 2016 III 2015
Ukupno usluge	1,2	-0,8	1,2	15,2	2,3	-2,0	0,03
I - Pružanje smještaja te priprema i usluživanja hrane	5,3	1,2	8,8	87,3	13,0	5,7	13,9
J - Informacije i komunikacije	-0,2	-0,9	-1,2	3,9	-1,6	-2,9	-3,4
M ¹ - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2,5	-3,1	2,3	19,1	5,7	-4,7	1,0
N ² - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0,9	5,8	5,6	33,3	9,0	9,4	5,2

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 2: Kvartalne stope promjene prometa ostalih usluga izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2016				2017
		I	II	III	IV	I
I, J, M, N	Ukupno usluge	-1,5	-0,4	1,6	-0,8	1,2
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0,9	0,6	4,7	1,2	5,3
I55	Smještaj	1,5	1,5	4,8	1,6	6,1
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	0,3	-0,3	4,7	0,7	4,3
J	Informacije i komunikacije	-1,2	-1,3	0,0	-0,9	-0,2
J58	Izdavačke djelatnosti	0,5	3,4	-0,3	-2,9	-0,7
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	-3,8	-4,6	-3,7	-3,4	0,02
J60	Emitiranje programa	-3,5	-0,5	2,6	-2,9	7,3
J61	Telekomunikacije	-0,9	-1,5	-0,5	-1,2	-0,5
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	-3,6	-2,9	1,7	3,7	-1,2
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	7,8	6,1	1,8	-12,7	-1,3
M¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-3,2	-0,4	4,6	-3,1	2,5
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-8,5	-1,6	-1,9	2,4	5,0
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	4,4	3,1	14,4	-13,7	-7,9
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	9,3	3,9	-8,8	8,5	4,1
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	7,0	-2,8	13,0	-2,2	12,4
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0,7	4,4	-1,3	5,8	0,9
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	24,7	9,2	-24,7	27,0	15,1
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	-2,8	10,6	2,5	12,9	-6,4
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	-0,1	-0,4	-0,1	-1,9	1,69
N81.2	Djelatnosti čišćenja	4,2	2,1	3,8	7,8	-7,0
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	-9,7	9,1	5,5	2,9	7,4

*desezonirani podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 3: Godišnje stope promjene prometa ostalih usluga izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2016				2017
		I	II	III	IV	I
I, J, M, N	Ukupno usluge	-1,6	-4,6	0,03	-2,0	2,3
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	9,8	6,4	13,9	5,7	13,0
I55	Smještaj	3,1	2,8	11,6	5,9	16,2
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	17,1	11,0	16,9	5,4	9,8
J	Informacije i komunikacije	0,8	-6,5	-3,4	-2,9	-1,6
J58	Izdavačke djelatnosti	-2,7	4,6	4,0	0,6	-0,6
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	-5,8	-41,3	-18,4	-18,8	-7,0
J60	Emitiranje programa	17,0	11,1	15,3	-4,3	6,4
J61	Telekomunikacije	-1,7	-4,7	-3,4	-4,4	-2,9
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	9,4	-22,6	-12,6	3,4	3,5
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	28,6	21,4	38,6	1,6	-7,0
M¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-9,9	-6,5	1,0	-4,7	5,7
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-25,3	-20,0	-21,9	-12,5	7,0
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	27,6	25,9	55,2	6,3	-6,2
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	22,0	26,0	-10,0	12,3	7,2
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	18,6	9,1	30,7	14,7	20,9
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0,9	4,9	5,2	9,4	9,0
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	21,5	9,4	-9,7	30,3	20,4
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	-18,4	0,8	6,4	24,5	19,8
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	5,2	1,4	1,8	-2,5	-0,7
N81.2	Djelatnosti čišćenja	-3,9	15,8	14,8	19,3	6,1
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	6,3	15,9	22,7	7,0	27,2

*desezonirani podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 4: Kvartalna serija nominalnih indeksa prometa ostalih usluga, 2010=100

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2016				2017
		I	II	III	IV	I
I, J, M, N	Ukupno usluge	113,5	113,0	114,8	113,9	115,2
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	166,8	167,8	175,8	178,0	187,3
I55	Smještaj	134,3	136,2	142,7	145,1	153,9
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	226,4	225,7	236,3	238,1	248,4
J	Informacije i komunikacije	106,4	105,0	105,0	104,1	103,9
J58	Izdavačke djelatnosti	73,1	75,6	75,3	73,2	72,7
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	91,0	86,8	83,5	80,7	80,7
J60	Emitiranje programa	108,0	107,5	110,3	107,1	114,9
J61	Telekomunikacije	100,4	98,9	98,5	97,3	96,8
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	182,2	176,9	180,0	186,6	184,3
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	155,3	164,8	167,8	146,4	144,5
M¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	115,1	114,7	119,9	116,2	119,1
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	98,2	96,7	94,9	97,2	102,0
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	168,5	173,7	198,8	171,5	158,0
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	111,8	116,1	105,9	114,9	119,7
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	128,4	124,8	141,1	137,9	155,0
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	121,2	126,6	124,9	132,1	133,3
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	234,3	255,8	192,7	244,8	281,7
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	86,0	95,2	97,5	110,2	103,1
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	143,2	142,6	142,5	139,8	142,2
N81.2	Djelatnosti čišćenja	134,4	137,2	142,4	153,5	142,7
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	88,3	96,4	101,7	104,6	112,3

*desezonirani podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 5: Nominalni pokazatelji prometa ostalih usluga- izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti KD BiH 2010	stope promjene			indeksi prometa 2010=100				
		I 2017 IV 2016	I 2017 I 2016	I 2017 ø2016	I 2016	II 2016	III 2016	IV 2016	I 2017
I, J, M, N	Ukupno usluge	-18,8	1,7	-11,0	99,3	113,7	116,5	124,4	101,0
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	-0,7	15,0	-7,1	138,4	175,3	211,3	160,2	159,2
155	Smještaj	4,6	14,5	-11,2	108,1	148,2	182,8	118,4	123,8
156	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	-5,5	15,6	-2,5	194,3	225,5	263,9	237,6	224,5
J	Informacije i komunikacije	-14,0	-2,5	-9,2	97,7	102,3	108,9	110,8	95,2
J58	Izdavačke djelatnosti	-16,1	5,3	-12,6	61,3	63,8	93,4	77,0	64,6
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	-21,4	-10,4	-6,9	86,2	73,7	73,6	98,3	77,3
J60	Emitiranje programa	-18,0	6,4	-10,3	91,1	117,9	105,1	118,3	97,0
J61	Telekomunikacije	-8,2	-3,8	-8,7	93,4	98,4	104,1	97,9	89,9
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	-34,4	1,9	-11,3	157,8	154,7	167,3	245,2	160,8
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	-1,8	-17,1	-4,0	188,3	157,1	146,1	158,9	156,1
M ¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-30,9	4,1	-15,4	94,3	119,4	108,2	141,9	98,1
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-30,0	7,0	-11,1	79,3	100,4	80,9	121,2	84,9
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	-43,6	-9,8	-33,5	130,2	177,5	191,1	208,1	117,5
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	-28,0	-1,1	-11,8	102,2	114,6	101,4	140,4	101,0
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-8,4	16,8	4,0	121,9	136,5	134,0	155,5	142,4
N ²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-20,1	11,5	-11,9	100,0	134,3	132,2	139,6	111,5
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	-10,7	42,0	5,9	173,9	303,9	178,1	276,8	247,0
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperator i ostale rezervacijske usluge	-38,1	19,8	-34,7	53,4	107,9	127,0	103,4	64,0
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	-14,6	0,2	-7,6	129,3	139,6	140,5	151,7	129,6
N81.2	Djelatnosti čišćenja	-25,6	-2,8	-17,8	121,2	150,3	143,3	158,3	117,7
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	-10,3	33,5	8,0	81,8	102,9	98,2	121,9	109,3

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Prilog: Izvod iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010.

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
I55	Smještaj
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića
J	Informacije i komunikacije
J58	Izdavačke djelatnosti
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa
J60	Emitiranje programa
J61	Telekomunikacije
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima
J63	Informacijske uslužne djelatnosti
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
M69	Pravne i računovodstvene djelatnosti
M70.1	Upravljačke djelatnosti
M70.2	Savjetovanje u vezi sa upravljanjem
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza
M72	Naučno istraživanje i razvoj
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti
M75	Veterinarske djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
N77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti
N81.1	Pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama
N81.2	Djelatnosti čišćenja
N81.3	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

Uslužne statistike zauzimaju važno mjesto u nacionalnoj ekonomiji i tokom posljednjih decenija sve više dobijaju na značaju. Razlog tome jeste činjenica da je veliki broj poslovnih subjekata registrovanih u uslužnim djelatnostima te njihov promet ima značajno učešće u ukupno ostvarenom prometu u zemlji.

Statistika prometa ostalih usluga primarno ima za cilj da pruži blagovremene informacije o promjeni nivoa ostvarenog prometa ali i drugim relevantnim pokazateljima. Indeks prometa ostalih usluga jedan je od pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže organima državne uprave i preduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata sektora usluga, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa. Metodologija istraživanja prometa ostalih usluga je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama (Aneks D) i njenim izmjenama i dopunama (u daljem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravne osobe koje su prema glavnoj djelatnosti registrovani da obavljaju uslužne djelatnosti (područja djelatnosti I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, J- Informacije i komunikacije, M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75), N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3)). Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Evropskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni preduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja prometa ostalih usluga u BiH koristi se kombinovani metod punog obuhvata i stratifikovanog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratum prema klasi finansijskog podatka (finansijski izvještaj za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (oblasti djelatnosti I, J, M, N-KD BiH 2010). Kao pomoćna stratifikaciona varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak ostalih usluga za 2017. godinu reprezentativan je na nivou Bosne i Hercegovine, kao i na nivoima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja učestvuju zvanične statističke institucije u BiH. Osnovna varijabla posmatranja je kvartalni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je u skladu sa EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrasca K KPS USL 01, predstavljaju osnovu za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više nivoe (oblast, područje ili specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Serije podataka prometa po kvartalima od 2010. do 2013 dobijene su kombinacijom podataka iz administrativnih izvora i drugih statističkih istraživanja. Pri preračunu historijske serije podataka korištena je metoda preklapanja („overlapping“). U sklopu kvartalnog istraživanja prometa ostalih usluga, koje se od 2015. godine sprovodi redovno, uporedo su prikupljeni i podaci i za referentne kvartale 2014. godine.

Kompilacija indeksa

Indeksi prometa ostalih usluga iskazuju se u nominalnim vrijednostima i računaju se u odnosu na baznu (2010.) godinu, koja se prema regulativi revidira svakih pet godina. Indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen uticaj promjene cijena).

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

Obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj sezone i kalendarske dane. Podaci koji se upoređuju sa podacima iz prethodnog perioda se, prema preporukama Eurostata, prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku. Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog perioda prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utiču na posmatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u Demetra aplikaciji (verzija 2.2) metodom TRAMO-SEATS na izvornim kvartalnim serijama podataka te u skladu sa smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja, dodavanjem novih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od 2017. godine publikuju u redovnoj kvartalnoj dinamici u formi saopćenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.ba). Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa ostalih usluga u BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovna saopćenja statistike prometa ostalih usluga objavljuju se u kvartalnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodni kvartal (t-1) revidiraju u skladu sa novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminaranih podataka. U saopćenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovnim kvartalnim saopćenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturisani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom referentnog perioda trećim licima i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Porez na dodanu vrijednost (PDV) isključen je iz prometa.

Skraćenice

EU- Evropska Unija
Eurostat- Statistički ured Evropske Unije
KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010
NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU
SPR- Statistički poslovni registar
STS – Short Term Business Statistics (Kratkoročne poslovne statistike)
- nema pojave

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 · Telefaks: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta: bhas@bhas.ba · Internetska stranica: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor: Velimir Jukić

Saopćenje priredila: Lejla Krehić

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
